

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 61/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., vedené pod spisovými značkami: Rvp 717/2015, Rvp 727/2015, Rvp 728/2015, Rvp 729/2015, Rvp 730/2015, Rvp 731/2015, Rvp 732/2015, Rvp 733/2015, Rvp 734/2015, Rvp 735/2015, Rvp 736/2015, Rvp 738/2015, Rvp 739/2015, Rvp 740/2015, Rvp 741/2015, Rvp 742/2015, Rvp 743/2015, Rvp 744/2015, Rvp 745/2015, Rvp 746/2015, Rvp 747/2015, Rvp 748/2015, Rvp 749/2015, Rvp 750/2015, Rvp 751/2015, Rvp 752/2015, Rvp 753/2015, Rvp 754/2015, Rvp 755/2015 a Rvp 756/2015, ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 679/2014 z 11. septembra 2014 (Rvp 717/2015), sp. zn. 6 Co 665/2014 z 30. septembra 2014 (Rvp 727/2015), sp. zn. 7 Co 606/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 728/2015), sp. zn. 7 Co 647/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 729/2015), sp. zn. 7 Co 690/2014 z 15. októbra 2014 (Rvp 730/2015), sp. zn. 9 Co 748/2014 z 2. októbra 2014 (Rvp 731/2015), sp. zn. 7 Co 692/2014 z 15. októbra 2014 (Rvp 732/2015), sp. zn. 7 Co 695/2014 z 15. októbra 2014 (Rvp 733/2015), sp. zn. 7 Co 585/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 734/2015), sp. zn. 7 Co 640/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 735/2015), sp. zn. 6 Co 763/2014 z 30. októbra 2014 (Rvp 736/2015), sp. zn. 7 Co 623/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 738/2015), sp. zn. 7 Co 627/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 739/2015), sp. zn. 7 Co 592/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 740/2015), sp. zn. 7 Co 678/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 741/2015), sp. zn.

9 Co 753/2014 zo 16. októbra 2014 (Rvp 742/2015), sp. zn. 8 Co 689/2014 z 31. októbra 2014 (Rvp 743/2015), sp. zn. 9 Co 640/2014 zo 16. októbra 2014 (Rvp 744/2015), sp. zn. 5 Co 802/2014 z 27. novembra 2014 (Rvp 745/2015), sp. zn. 5 Co 761/2014 z 27. novembra 2014 (Rvp 746/2015), sp. zn. 6 o 755/2014 z 29. októbra 2014 (Rvp 747/2015), sp. zn. 8 Co 530/2014 z 31. októbra 2014 (Rvp 748/2015), sp. zn. 5 Co 736/2014 z 28. októbra 2014 (Rvp 749/2015), sp. zn. 7 Co 631/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 750/2015), sp. zn. 7 Co 651/2014 z 15. októbra 2014 (Rvp 751/2015), sp. zn. 6 Co 752/2014 z 31. októbra 2014 (Rvp 752/2015), sp. zn. 7 Co 649/2014 z 8. októbra 2014 (Rvp 753/2015), sp. zn. 7 Co 636/2014 z 15. októbra 2014 (Rvp 754/2015), sp. zn. 9 Co 788/2014 z 2. októbra 2014 (Rvp 755/2015), sp. zn. 10 Co 674/2014 z 26. septembra 2014 (Rvp 756/2015), a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 717/2015, Rvp 727/2015, Rvp 728/2015, Rvp 729/2015, Rvp 730/2015, Rvp 731/2015, Rvp 732/2015, Rvp 733/2015, Rvp 734/2015, Rvp 735/2015, Rvp 736/2015, Rvp 738/2015, Rvp 739/2015, Rvp 740/2015, Rvp 741/2015, Rvp 742/2015, Rvp 743/2015, Rvp 744/2015, Rvp 745/2015, Rvp 746/2015, Rvp 747/2015, Rvp 748/2015, Rvp 749/2015, Rvp 750/2015, Rvp 751/2015, Rvp 752/2015, Rvp 753/2015, Rvp 754/2015, Rvp 755/2015 a Rvp 756/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 717/2015.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 26. januára 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) označenými v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté uznesenia krajského súdu“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v postavení žalobkyne v konaniach vedených Okresným súdom Čadca, Okresným súdom Martin, Okresným súdom Liptovský Mikuláš, Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresné súdy“), predmetom ktorých bolo rozhodovanie o náhrade majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom okresných súdov, ktoré sú teda súčasne súdmi, ktoré sťažovateľke uvedenú škodu a nemajetkovú ujmu mali spôsobiť.

Okresné súdy rozhodli v predmetných veciach vo veci samej rozsudkami, proti ktorým podala sťažovateľka odvolania. Následne jej okresné súdy vyrubili uzneseniami za podané odvolania súdny poplatok 20 € podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov [príloha zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)]. Proti predmetným uzneseniam okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok podala sťažovateľka odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutými uzneseniami tak, že potvrdil uznesenia okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolania.

Podľa názoru sťažovateľky *„postupom v odvolacom konaní a napadnutým rozhodnutím odvolací súd porušil základné práva sťažovateľa (urobil tak tiež okresný súd, ktorého rozhodnutie mal revidovať odvolací súd):*

- právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

- právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Tvrdenie o porušení v sťažnostiach označených práv sťažovateľka odôvodňuje najmä takto:

«... Sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Sťažovateľ preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie...

Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatnené nie je podanie odvolania. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. ako je tomu pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov...

V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

... Sťažovateľovi bola v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoSP“) uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.»

Sťažovateľka argumentuje aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 39/2007 z 29. marca 2007, poukazujúc na tú jeho časť, v ktorej sa uvádza: «Za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy.»

(rozhodnutie pre lepšiu orientáciu v prílohe prikladáme). A ďalej: Analogické určovanie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy, pretože v zmysle článku 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, a ak zákon o súdnych poplatkoch ukladá poplatkové povinnosti, musia byť tieto povinnosti stanovené jasne a jednoznačne. Pokiaľ tomu tak nie je, zodpovedá ústavne konformnému výkladu zákona o súdnych poplatkoch záver rešpektujúci zásadu „v pochybnostiach v prospech poplatníka“, t. j. záver, že poplatková povinnosť v týchto prípadoch nevznikla.»

Sťažovateľka ďalej v sťažnostiach uvádza, že „... podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. (zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k) ZoSP konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví, že napadnutými uzneseniami krajského súdu bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, označené uznesenia krajského súdu zruší, veci vráti krajskému súdu na ďalšie konania a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

II.1 K spojeniu vecí na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia)

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod spisovými značkami: Rvp 717/2015, Rvp 727/2015, Rvp 728/2015, Rvp 729/2015, Rvp 730/2015, Rvp 731/2015, Rvp 732/2015, Rvp 733/2015, Rvp 734/2015, Rvp 735/2015, Rvp 736/2015, Rvp 738/2015, Rvp 739/2015, Rvp 740/2015, Rvp 741/2015, Rvp 742/2015, Rvp 743/2015, Rvp 744/2015, Rvp 745/2015, Rvp 746/2015, Rvp 747/2015, Rvp 748/2015, Rvp 749/2015, Rvp 750/2015, Rvp 751/2015, Rvp 752/2015, Rvp 753/2015, Rvp 754/2015, Rvp 755/2015 a Rvp 756/2015, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a charakter rozhodnutí krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Sťažovateľka sťažnosťami namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu, ktorými tento súd v odvolacom konaní potvrdil uznesenia súdov prvého stupňa o povinnosti sťažovateľky zaplatiť súdny poplatok, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Z hľadiska premetu sporu ide vo všetkých pôvodných konaniach o prípady posudzované ako tzv. bagateľné veci (sťažovateľka bola zaviazaná na zaplatenie súdneho poplatku v sume 20 €). Za daných okolností už samotný predmet sporu v napadnutých konaniach zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažností už pri ich predbežnom prerokovaní. Ak totiž Občiansky súdny poriadok vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie (IV. ÚS 358/08).

Napriek uvedenému ústavný súd považuje za vhodné vyjadriť sa k napadnutým uzneseniam aj z vecného hľadiska. V tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých

procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takeho postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento

argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietaných veciach aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažností aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosti nie sú zjavne neopodstatnené.

Sťažovateľka v sťažnostiach predovšetkým namieta, že krajský súd nesprávne aplikoval prílohu (sadzobník súdnych poplatkov položka 7a) zákona o súdnych poplatkoch, čím malo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V relevantnej časti odôvodnení napadnutých uznesení krajský súd okrem iného uvádza, že podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti o vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ. Podľa poznámky č. 3 k položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej. Súdny poplatok sa platí aj za odvolanie proti rozhodnutiu súdu o návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Ak odvolanie podá navrhovateľ i odporca, platí každý z nich

poplatok podľa ceny predmetu svojho odvolania. Ak je odvolateľov na strane navrhovateľa alebo odporcu viac, platia súdny poplatok v závislosti od povahy ich procesného spoločenstva tak, že v prípade samostatného procesného spoločenstva (§ 91 ods. 1 OSP) platia súdny poplatok samostatne podľa predmetu svojho odvolania a v prípade nerozlučného procesného spoločenstva (§ 91 ods. 2 OSP) spoločne a nerozdielne.

Krajský súd ďalej v napadnutých uzneseniach zdôrazňuje, že súdny poplatok sa vyrubuje nielen za samotný návrh na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ale i za ďalšie úkony vrátane podaného odvolania. Podľa názoru krajského súdu sa súdny poplatok neplatí len za samotné podanie návrhu, a tak okresné sudy nerozšírili svojvoľne okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Ak sa konanie o návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom v sadzobníku súdnych poplatkov nachádza (v položke 7a), potom nejde o poplatok, ktorý v sadzobníku súdnych poplatkov nie je uvedený.

Zákon o súdnych poplatkoch v § 17 ods. 2 ustanovuje, že poplatok za odvolanie a dovolanie podané po nadobudnutí účinnosti tohto zákona sa vyrubuje vo výške určenej týmto zákonom. Zákon č. 286/2012 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov zaviedol do zákona o súdnych poplatkoch aj prechodné ustanovenie účinné od 1. októbra 2012, a to § 18ca, podľa ktorých z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012 i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Krajský súd ďalej v odôvodneniach napadnutých uznesení tiež uvádza, že okresné sudy sa spravovali pri vyrubení súdneho poplatku za konanie o odvolaní položkou sadzobníka súdnych poplatkov č. 7a (ako prílohy k zákonu o súdnych poplatkoch) účinnou v čase vzniku poplatkovej povinnosti, teda v čase podania odvolania, a dôvodne prihliadali na poznámku č. 3 k položke č. 1 sadzobníka súdnych poplatkov, § 5 ods. 1 písm. a), ako aj ustanovenie § 17 ods. 2 a § 18ca zákona o súdnych poplatkoch. Námietka, že v danej veci nie je dôvodné

použitie *analógie legis*, je podľa názoru krajského súdu irelevantná, keďže v danom prípade k použitiu analógie zo strany súdu nedošlo.

V zmysle sumarizujúcich záverov krajského súdu vyjadrených v napadnutých uzneseniach okresné súdy uzneseniami, ktorými uložili sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, aplikovali správny právny predpis a správne ho aj vyložili. V uzneseniach bola podľa krajského súdu správne označená položka sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej sa súdny poplatok vyrubil a bol vyrubený v správnej výške. Námietky sťažovateľky týkajúce sa rozsahu odôvodnenia rozhodnutí súdov prvého stupňa krajský súd taktiež nepovažoval za dôvodné vzhľadom na to, že z nich všetky rozhodujúce skutočnosti jednoznačne, a teda zrozumiteľne vyplývajú. Krajský súd preto považoval postup okresných súdov, ktoré rozhodovali o povinnosti sťažovateľky zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, za správny a sťažovateľkou napadnuté uznesenia okresných súdov potvrdil.

Po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutých uzneseniach zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky, s ktorými sa nestotožnil, a preto predmetné uznesenia okresných súdov potvrdil ako vecne správne. Napadnuté uznesenia krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by boli založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch (položka 7a sadzobníka súdnych poplatkov).

Ústavný súd takto dospel k záveru, že medzi napadnutými uzneseniami a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v ich petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2016